

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 5.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.38>

УДК 330.322.027:631.3 (477.7)

М. Л. Тараканов,
к. е. н., старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу ринкових механізмів та структур,
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3827-2373>

НАУКОВО-ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ЗАХОДИ ЩОДО СТИМУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОПИТУ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ТЕХНІКУ В ПРИЧОРНОМОРСЬКОМУ РЕГІОНІ¹

M. Tarakanov,
PhD in Economics, Senior Researcher,
Senior Researcher of the Department of Market mechanisms and structures,
State institution: Institute of Market and Economic & Ecological Research of
National Academy of Sciences of Ukraine

SCIENTIFIC AND INSTITUTIONAL RECOMMENDATIONS AND MEASURES TO STIMULATE INVESTMENT DEMAND FOR AGRICULTURAL MACHINERY IN THE BLACK SEA REGION

¹ Статтю підготовлено за результатами дослідження, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів МОН України «Комплексне наукове дослідження забезпечення просторового інвестиційно-інноваційного розвитку Українського Причорномор'я» (договір № БФ /С 20-2025 з Міністерством освіти і науки України; реєстраційний номер: РК 0125U003488).

Визначено базові складові інституціональних заходів стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку: масштаб заходів, термін налаштування заходів, організаційна складова заходів, інституціональний потенціал заходів, суб'єкти регулювання заходів. По кожній складовій заходів визначено сутність їх прояву. Наголошено, що використання незадіяного інституціонального потенціалу заходів являє собою найбільш вагому складову стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку.

Виконано порівняльне співставлення розподілу чисельності виробників техніки за регіонами України. Зроблено висновок про значне відставання у чисельності суб'єктів ринку сільськогосподарської техніки в складі Причорноморського регіону. Акцентовано увагу на вдосконалення Державної Програми компенсації аграріям 25% вартості техніки та обладнання українського виробництва в якості провідної умови активізації інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку в Причорноморському регіоні.

Запропоновано комплекс додаткових інституціональних заходів щодо стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку, який спрямовано на уточнення пріоритетів щодо інституціональної підтримки створення потужностей з виробництва видів малої техніки, які не виробляються в Україні, а також диференціацію показників ступеню локалізації та бюджетного покриття частки вартості української техніки за рівнем її інноваційності.

The basic components of institutional measures to stimulate investment demand for agricultural machinery are determined: the scale of measures, the timing of setting up measures, the organizational component of measures, the institutional potential of measures, the subjects of regulation of measures, and a substantial characteristic of their manifestations is provided. It is emphasized that

the use of unused institutional potential of measures is the most significant component of stimulating investment demand for agricultural machinery.

A comparative comparison of the distribution of the number of machinery manufacturers by regions of Ukraine was performed. A conclusion was made about a significant lag in the number of agricultural machinery market entities in the Black Sea region. Attention was focused on the need to improve the State Program for compensating farmers for 25% of the cost of machinery and equipment of Ukrainian production as a leading condition for activating investment demand for agricultural machinery in the Black Sea region.

Within the framework of the "25%" Program, a set of additional institutional measures has been proposed to stimulate investment demand for agricultural machinery, which is aimed at clarifying priorities for institutional support for the creation of capacities for domestic production of small machinery that are not produced in Ukraine, as well as at differentiating indicators of the degree of localization and budget coverage of the share of the cost of Ukrainian machinery according to its level of innovation.

At the stage of setting up the production of own capacities of small machinery, it was concluded that it would be advisable not to use the indicator of the degree of localization. At the stage of starting the production and sale of small machinery, it was proposed to distribute budget compensation costs along with agrarians directly to small machinery manufacturers. It was emphasized that it would be advisable to substantiate the option of placing capacities for the production of individual types of small machinery as part of industrial parks in the Odessa region.

In relation to stimulating the production of innovative equipment during the war period, it is proposed to bring the indicator of the degree of localization of equipment for each enterprise into line with the share of domestic innovative components in the cost of finished products. The budget coverage rate should be left at 25%. In the post-war period, as domestic equipment reaches compliance

with imported analogues, it is proposed to bring the indicator of the degree of localization into line with the new situation.

Ключові слова: *сільськогосподарська техніка, науково-інституціональні рекомендації та заходи, стимулювання інвестиційної активності, регіональні агропродовольчі ринки, попит та пропозиція, Причорноморський регіон.*

Keywords: *agricultural machinery, scientific and institutional recommendations and measures, stimulation of investment activity, regional agri-food markets, supply and demand, Black Sea region.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема, яка потребує розв'язання, полягає у вдосконаленні інституціональних заходів сприяння виробництву та збуту сільськогосподарської техніки в контексті особливостей інвестиційного попиту в Причорноморському регіоні. Це пов'язано із структурою регіональних агропродовольчих ринків, які характеризуються різноманітною сільськогосподарською спеціалізацією. Підвищена концентрація виробництва овочевих культур, розвиток виноградарства, садівництва, тепличних господарств посилюють попит на використання спеціалізованої сільськогосподарської техніки та обладнання.

Провідну роль у вирішенні даного актуального питання мають грати науково-інституціональні рекомендації та заходи щодо стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку через часткове її здешевлення для аграріїв.

Під інвестиційним попитом будемо розуміти потребу аграріїв у відновленні зношеної техніки шляхом придбання різноманітних видів нової сільськогосподарської техніки з метою збільшення в майбутньому доходів від її використання. За цих умов задача інституціонального стимулювання

інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку стає вкрай актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В науковій літературі висвітленню проблемних питань розвитку ринку сільськогосподарської техніки присвячена значна кількість праць. Так, О.В. Нікішина та Н.І. Носова ідентифікували головні тенденції та траєкторію розвитку ринку сільськогосподарської техніки та його ключових суб'єктів в умовах безпекових загроз [1]. Ю.С. Степанюк дослідив інституційні дисфункції, які ускладнюють формування ефективного ринкового середовища в ринку сільськогосподарської техніки [2]. В.Є. Скоцик в процесі дослідження проблеми формування попиту на ринку сільськогосподарської техніки дійшла до висновку, що вітчизняні виробники сільськогосподарської техніки пропонують продукцію в основному 1-2 поколінь, тобто вона є низько технологічною, і, як наслідок, не має великого попиту на внутрішньому ринку, навіть за умови її невисокої цінової категорії [3]. Д.Ю. Соловей та Я.К. Білоусько наголосили, що основними принципами розвитку матеріально-технічної бази виробництва сільськогосподарської техніки повинно бути кількісне й якісне зростання машинно-тракторного парку до рівня, спроможного забезпечити своєчасне та якісне виконання повного циклу сільськогосподарських робіт за сучасними інноваційними технологіями [4].

В той же час, ще недостатньо уваги приділяється дослідженню інституціональних заходів щодо стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку в регіональному розрізі, зокрема, в Причорноморському регіоні.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає у запровадженні науково-інституціонального підходу до активізації інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку з урахуванням особливостей спеціалізації аграрних ринків Причорноморського регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглянемо базові складові запровадження інституціональних заходів стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку (табл. 1).

Масштаб інституціональних заходів визначається глибиною проблемної ситуації, яка потребує вирішення. Вона характеризується порівнянням існуючої підтримки інвестиційної активності аграріїв з рівнем задоволення попиту на сільськогосподарську техніку. Масштаб заходів може змінюватись за рахунок розширення чи скорочення окремих його складових у відповідності з ситуацією, включати додаткові заходи, які посилюють зміну ситуації на позитивну.

Таблиця 1. Складові інституціональних заходів стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку*

Складові інституціональних заходів	Сутність складових інституціональних заходів
Масштаб заходів	Масштаб заходів визначається рівнем інституціонального впливу на ринок сільськогосподарської техніки з метою задоволення інвестиційного попиту аграріїв.
Термін налаштування заходів	Термін налаштування заходів визначається періодом від початку застосування інституціональних заходів до досягнення результату від їх використання.
Організаційна складова заходів	Організаційна складова заходів включає обґрунтування пріоритетних напрямів використання заходів, створення (реорганізацію) організаційних структур тощо.
Незадіяний інституціональний потенціал заходів	Зміни в параметрах, структурі, напрямках використання інституціональних заходів, що буде додатково стимулювати інвестиційний попит на сільськогосподарську техніку.
Суб'єкти регулювання заходів	Державні установи (профільні департаменти), галузеві асоціації агровиробників, які стимулюють інвестиційний попит на сільськогосподарську техніку. Провідні суб'єкти ринку сільськогосподарської техніки: розробка бізнес-програм підтримки споживачів техніки, створення консультаційних центрів та ін.

*Джерело: авторська розробка.

Термін налаштування інституціональних заходів визначається періодом від початку застосування заходів до досягнення результатів від їх використання. Для воєнного та першого повоєнного періодів актуальним є питання прискореного отримання позитивного результату за рахунок акцентування уваги на вдосконаленні вже апробованих заходів та їх

прийнятність споживачами. Це дасть можливість скоротити час на впровадження заходів, зменшити обсяги ресурсів щодо їх використання тощо.

Організаційна складова інституціональних заходів включає обґрунтування першочергових (пріоритетних) заходів, розподіл функцій та повноважень між учасниками, створення (реорганізацію) організаційних структур тощо.

Використання незадіяного інституціонального потенціалу заходів являє собою найбільш вагому складову стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку. Він охоплює невикористаний резерв перерозподілу функцій та повноважень між суб'єктами впливу на інвестиційний попит, створення додаткових організаційних структур тощо.

Суб'єкти регулювання інституціональних заходів формують дворівневу структуру. Верхній рівень – це державні установи та галузеві асоціації, які розробляють рекомендації та заходи зі стимулювання інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку, їх корегують в залежності від потреб ринку. Нижній рівень – це провідні суб'єкти ринку сільськогосподарської техніки, які розробляють бізнес-програми підтримки споживачів техніки, надають консультаційні послуги аграріям тощо.

Дослідимо інституціональні заходи, спрямовані на вдосконалення Державної Програми компенсації аграріям 25% вартості техніки та обладнання українського виробництва в якості провідної умови активізації інвестиційного попиту на сільськогосподарську техніку в Причорноморському регіоні (далі – Програма «25%») [5].

Спостерігається позитивна динаміка розширення масштабу Програми «25%» [6, 7]. Разом з тим, Програма «25%» не позбавлена певних недоліків. Так, об'єктом визначення ступеня локалізації вітчизняних деталей, вузлів, комплектуючих в загальній вартості продукції виступає узагальнений тип техніки: трактор, комбайн, сівалка ін. [8]. Такий підхід не дає можливість зосередити увагу на вузлових питаннях активізації інвестиційного попиту.

Пропонується спрямувати додаткові заходи на використання не задіяних інституціональних інструментів, яким мають відповідати наступні два завдання:

- перше завдання: розширити напрями інституціональної підтримки вітчизняних виробників малої техніки;
- друге завдання: диференціювати показники ступеню локалізації та бюджетного покриття частки вартості української техніки в напрямку стимулювання виробництва інноваційних видів техніки.

В переліку техніки та обладнання за Програмою «25%» відсутність в необхідних обсягах *малої техніки* пояснюється вкрай низькою часткою вітчизняних виробників такої техніки, або повною відсутністю потужностей з виробництва окремих її видів в Україні [9]. В той же час, різнопланова спеціалізація аграрних ринків Причорноморського регіону, яка базується на природно-сільськогосподарському районуванні земель [10], сприяє посиленню попиту на таку техніку. Так, в складі Одеської області виокремлюється три природно-сільськогосподарських райони:

- Північний природно-сільськогосподарський район: сприятливий для вирощування зернових, технічних, кормових культур, що потребує використання крупногабаритної техніки;
- Південний природно-сільськогосподарський район: має сухіший клімат та чорноземні ґрунти, які потребують використання в значних обсягах зрошувальної техніки для стабільного вирощування овочевих культур та фруктів;
- природно-сільськогосподарський район Придунав'я, в межах якого існує підвищений попит на малу техніку у зв'язку з унікальними умовами спеціалізації на розвитку виноградарства та садівництва [11].

У відповідності до існуючої ситуації, провідні пропозиції щодо забезпечення попиту на малу техніку, мають наступний вигляд (табл. 2).

**Таблиця 2. Додаткові інституціональні заходи за Програмою
«25%». Мала сільськогосподарська техніка ***

Область додаткових інституціональних заходів	Зміст додаткових інституціональних заходів
Види малої техніки, які є дефіцитними для аграріїв.	<p><i>Організаційна складова інституціональних заходів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити перелік малої техніки, яка не задовольняє внутрішній попит та не виробляється в Україні; - визначити перелік підприємств з виробництва малої – техніки для включення в Програму «25%». <p><i>Економічна складова інституціональних заходів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - для особливо дефіцитних видів малої техніки (міні-тракторів тощо) показник локалізації скасувати; - надати часткову бюджетну компенсацію вартості малої сільськогосподарської техніки безпосередньо виробникам техніки (орієнтовно на рівні 25% від вартості техніки) з подальшим уточненням обсягів компенсаційних виплат аграріям за придбану малу техніку та обладнання до неї з метою створення зацікавленості споживачів у переорієнтації з іноземної на вітчизняну техніку (орієнтовно з 25 до 40% з подальшим обґрунтуванням).

* Джерело: авторська розробка.

На етапі налагодження випуску власних потужностей з виробництва малої техніки (міні-трактори тощо) доцільно норматив ступеню локалізації не використовувати. Цей захід дасть можливість здійснювати виробництво техніки за ліцензіями, комплектувати її високоякісним імпортним обладнанням тощо.

На початковому етапі виробництва та реалізації вітчизняної малої техніки доцільно запровадити часткову компенсацію вартості малої техніки безпосередньо товаровиробникам. Пропонується розмір державної компенсації встановити на рівні 25% від загальної вартості малої техніки. Дана пільга буде стимулювати товаровиробників через компенсацію частки вартості виробленої техніки, покупців – додатковим скороченням ціни покупки, оскільки відпаде необхідність оплачувати 100% її вартості, а вивільнені кошти можна буде використати на інші цілі. Одночасно підвищення рівня компенсаційних витрат аграріям за придбану малу техніку (пропонується в якості попередньої пропозиції рівень бюджетного покриття збільшити з 25 до 40%) буде сприяти підвищенню зацікавленості споживачів у переорієнтації з іноземної на

українську техніку. Запропоновані стимули потребують додаткового обґрунтування в процесі визначення конкретних підприємств.

Зараз в межах Причорноморського регіону з чотирьох підприємств-виробників сільськогосподарської техніки, залучених до Програми «25%», два підприємства ТОВ «Велес-Агро» та ТОВ «Одеська аграрно-промислова компанія» спеціалізуються на випуску широкого різноманіття посівної і багатофункціональної ґрунтообробної техніки (табл.3).

В регіоні отримують розвиток індустриальні парки: «Бесарабський АгроТехПарк» в м. Арциз, функціональна спеціалізація якого орієнтована на машинобудування, металообробку, харчову промисловість тощо, та індустриальний парк «Одеса Нова Парк», який передбачає розвиток харчової промисловості на основі переробки аграрної сировини [13].

Таблиця 3. Виробники сільськогосподарської техніки та обладнання за Програмою «25%» в складі Причорноморського регіону *

Найменування виробника техніки	Код згідно з номенклатурою продукції промисловості. Марка техніки та обладнання	Ціна, тис. грн.
ТОВ «Ірригатор-Україна»	28.30.86.60 – обладнання для сільського господарства, садівництва, бджільництва інше	
	Марка техніки: комплект зрошувального обладнання для польових культур: УО.20.6	345,39
	Марка техніки: комплект обладнання для крапельного зрошення багаторічних насаджень: ВО.60	303,35
ТОВ «Велес – Агро» ЛТД	28.22.18.50 – обладнання завантажувальне	
	Марка техніки: плуг дисковий ПД – 2,2	226,00
	Марка техніки: плуг дисковий ПД – 2,2	235,00
ТОВ «Одеська аграрно-промислова компанія»	28.30.32.10 – розпушувачі та культиватори. Плуги.	
	Марка техніки: культиватор передпосівної сушильної обробки ґрунту: КПС	15,60
	Марка техніки: плуг навісний ПЛН 3 - 35	432,00
	Марка техніки: плуг напівнавісний ПП7 – 40	390,00
ТОВ «Завод Фрегат»	28.30.60.10 – пристрої для поливання сільськогосподарських культур або садів	
	Марка техніки: дощувальна машина «Фрегат» ДМФЕ – А4 – 263 – 75	3293,56
	Марка техніки: дощувальна машина «Фрегат»: ДМФ – Є – Ф10 – 622 – 35	6935,74

* Джерело: складено за даними [12].

Як попередній захід, пропонується визначити доцільність розміщення потужностей з виробництва окремих видів малої техніки в складі вище зазначених індустріальних парків.

З метою диференціації показників ступеню локалізації та бюджетного покриття вартості виробництва інноваційної техніки пропонується додатково диференціювати по відношенню до воєнного та післявоєнного періодів (табл. 4).

Таблиця 4. Додаткові інституціональні заходи за Програмою «25%».

Інноваційна сільськогосподарська техніка *

Область додаткових інституціональних заходів	Зміст додаткових інституціональних заходів
Диверсифікація параметрів техніки, за рівнем інноваційності	<p style="text-align: center;">у воєнний період:</p> <p><i>організаційна складова:</i> на рівні підприємств визначити частки деталей, вузлів, комплектуючих імпортного походження, заміщення яких не доцільно;</p> <p><i>економічна складова:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -привести рівні локалізації вітчизняної техніки у відповідність з часткою імпортних деталей, вузлів, комплектуючих, які використовуються при виробництві сільськогосподарської техніки; - рівень бюджетного покриття залишити без змін (25%); <p style="text-align: center;">у повоєнний період:</p> <p><i>економічна складова:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - по відношенню до перспективних видів техніки існуючі рівні локалізації залишити незмінними на термін проведення НДДКР, виробництва та виводу нової техніки на ринок; - після виводу нової техніки на ринок рівні локалізації привести у відповідність до нової ситуації; - збільшити рівень бюджетного покриття витрат на покупку машин та обладнання, які відповідають провідним іноземним (попередньо з 25 до 30%).

*Джерело: авторська розробка.

Пропонується у воєнний період привести по кожному підприємству показник ступеню локалізації техніки у відповідність з часткою вітчизняних інноваційних комплектуючих у вартості готової продукції. Норматив бюджетного покриття залишити на рівні 25%. Визначення ступеню локалізації через частку вітчизняної інноваційної складової в загальній вартості техніки буде сприяти оптимізації бюджетних витрат, більш повному

уявленню споживачів про можливості виробників у задоволенні попиту в інноваційній продукції.

Запропонований у воєнний період підхід до визначення ступеню локалізації інноваційної техніки у післявоєнний період доцільно залишити без змін, але лише на строк проведення НДДКР та виводу нової техніки на ринок. По мірі досягнення відповідності вітчизняної техніки імпортним аналогам показник ступеню локалізації по кожному підприємству пропонується привести у відповідність з новою ситуацією. Одночасно при досягненні рівня інноваційності техніки провідним іноземним аналогам діючи норму бюджетного покриття витрат аграріїв на покупку машин та обладнання підвищити з 25 до 30%.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Причорноморський регіон має певні умови для використання виробничого та економічного потенціалу з метою задоволення інвестиційного попиту учасників аграрних ринків на різноманітну сільськогосподарську техніку у відповідності з існуючою спеціалізацією агропродовольчих ринків.

Визначені вузькі місця в процесі використання Програми «25%» (відсутність заходів щодо сприяння виробництву малої техніки, відсутність диференційованого підходу до стимулювання виробництва інноваційної техніки) свідчать про значні резерви використання Програми «25%».

За вищезазначеними напрямами основні важелі інституціонального механізму мають бути посилені за рахунок: (а) долучення до Програми «25%» безпосередньо виробників малої техніки та обладнання; (б) диференціації норм локалізації та бюджетного покриття в залежності від заміщення імпортних деталей, вузлів, комплектуючих вітчизняними.

Поєднання питань задоволення попиту аграріїв на сучасну вітчизняну сільськогосподарську техніку в сполученні з усуненням безпекових загроз аграрним ринкам на засадах запропонованих науково-інституціональних рекомендації щодо активізації інвестиційного розвитку аграрних ринків буде сприяти спрощенню фізичного та економічного доступу аграріїв до

сільськогосподарської техніки в сполученні з підвищенням рівня її конкурентоспроможності, що забезпечить оптимальний баланс попиту та пропозиції на споріднених агропродовольчих ринках.

Статтю підготовлено за результатами дослідження, що фінансуються за рахунок бюджетних коштів МОН України «Комплексне наукове дослідження забезпечення просторового інвестиційно-інноваційного розвитку Українського Причорномор'я» (договір № БФ /С 20-2025 з Міністерством освіти і науки України; реєстраційний номер: РК 0125U003488.

Література

1. Нікішина О.В., Носова Н.І. Траєкторія розвитку ринку сільськогосподарської техніки України та його суб'єктів в умовах безпекових загроз. *Грааль науки*. 2025. № 56. С. 184–203.
2. Степанюк Ю.С. Організаційно-економічний механізм розвитку ринку сільськогосподарської техніки в умовах війни та післявоєнного відновлення. *Агросвіт*. 2025. № 19. С. 151–158.
3. Скоцик В.Є. Формування попиту на ринку сільськогосподарської техніки: сучасний стан та шляхи вирішення. *Інвестиції: практика та досвід*. № 14. 2018. С. 14–17.
4. Соловей Д.Ю., Білоусько Я.К. Аналіз кон'юнктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні. *Економіка АПК*. № 1. 2014. С. 40–44.
5. Програма компенсації 25% вартості української сільськогосподарської техніки та обладнання «Зроблено в Україні». URL: <https://wfragrohub.mnau.edu.ua/?grants=programa-kompensacziyi-25-vartosti-ukrayi> (дата звернення: 16.04.2026).
6. Рік програми компенсації 25 % вартості української агротехніки та обладнання: понад 13 тис. найменувань від 152 виробників. Кабінет міністрів України. 2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rik-prohramy-kompensatsii-25-vartosti-ukrainskoi-ahrotekhniky-ta-obladnannia-ponad-13-tys-naimenuvan-vid-152-vyrobnykiv> (дата звернення: 04.04.2026).
7. Уряд затвердив фінансування державних програм підтримки українських виробників у 2026 році. Дія Бізнес. 17.02.2026.

URL: <https://business.diia.gov.ua/news/finansuvannia-derzhavnykh-prohram-pidtrymky-ukrainskykh-vyrobnykiv-u-2026-rotsi> (дата звернення: 08.04.2026).

8. Про затвердження Порядку визначення ступеня локалізації виробництва підприємствами вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу вітчизняної техніки і обладнання для агропромислового комплексу та встановлення показників ступеня локалізації виробництва тракторів та інших самохідних енергетичних засобів сільськогосподарського призначення, спеціальних автомобілів сільськогосподарського призначення, самохідних та причіпних комбайнів: Постанова КМУ № 369 від 27.05.2013. Редакція від 14.03.2024, підстава 275-2024-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/369-2013-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.03.2026).

9. Захарчук О. Україні потрібно розвивати власне виробництво міні-сільгосптехніки – ІАЕ. 03.06.2025. URL: <https://agro-business.com.ua/agrobusiness/item/32671-ukraini-potribno-rozvyvaty-vlasne-vyrobnytstvo-minisilhosptekhniki-iae.html/> (дата звернення: 16.03.2026).

10. Мартин А., Осипчук С., Чумаченко О. *Природно-сільськогосподарське районування України*: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2015. 328 с.

11. Природно-сільськогосподарське районування (зонування) земель. URL: <https://legalaid.wiki/index.php/> (дата звернення: 16.03.2026).

12. Про формування та затвердження переліку вітчизняної техніки та обладнання для агропромислового комплексу, вартість яких частково компенсується за рахунок бюджетних коштів: Наказ Міністерства економіки України № 8677 від 08.04.2024. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: [https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c5b393f2-fe3d-40cd-9e00-2e281dea1393&title=Nakaz MinisterstvaEkonomikiUkrainiVid08-Kvitnia2024-Roku8677-proFormuvannia TaZatverdzhenniaPerelikuVitchiznianoiTekhnikiTaObladnanniaDliaAgropromislovogoKompleksu-VartistYakikhChastkovoKompensutsiaZaRakhunok BiudzhetnikhKoshtiv](https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c5b393f2-fe3d-40cd-9e00-2e281dea1393&title=Nakaz%20MinisterstvaEkonomikiUkrainiVid08-Kvitnia2024-Roku8677-proFormuvannia%20TaZatverdzhenniaPerelikuVitchiznianoiTekhnikiTaObladnanniaDliaAgropromislovogoKompleksu-VartistYakikhChastkovoKompensutsiaZaRakhunok%20BiudzhetnikhKoshtiv) (дата звернення: 02.04.2026).

13. Зроблено в Україні: до реєстру індустриальних парків включено ще шість нових парків у різних регіонах. Міністерство економіки, довкілля та

сільського господарства України. 26.08.2025. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/48d44eb3-92cb-4db4-94a0-dc2f93074159?lang=uk-UA&title=ZroblenoVUkraini-DoRestruIndustrialnikhParkivVkliuchenoScheShistNovikhParkivURiznikhRegionakh> (дата звернення: 07.04.2026).

References

1. Nikishyna, O.V. and Nosova, N.I. (2025), “The trajectory of the development of the Ukrainian agricultural machinery market and its entities in the context of security threats”, *Grail of Science*, vol. 56. pp. 18–203.

2. Stepaniuk Yu.S. (2025), “Organizational and economic mechanism of agricultural machinery market development in war and post-war recovery conditions”, *Ahrosvit*, vol. 19. pp. 151–158.

3. Skotsyk, V. (2018), “Demand formation in the agricultural machinery market: current state and solutions”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 14. P. 14—17.

4. Solovei, D. and Bilousko Y. (2014), “Analysis of the agricultural machinery market situation in Ukraine”, *Ekonomika APK*, vol. 1. pp. 40–44.

5. wfpagrohub (2026), “Program for compensation of 25% of the cost of Ukrainian agricultural machinery and equipment “Made in Ukraine”, available at: <https://wfpagrohub.mnau.edu.ua/?grants=programa-kmpensacziyi-25-vartosti-ukrayi> (Accessed 16 April 2026).

6. Cabinet of Ministers of Ukraine, (2025), “Year of the program of compensation of 25% of the cost of Ukrainian agricultural machinery and equipment”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/rik-prohramy-kompensatsii-25-vartosti-ukrainskoi-ahrotekhniky-ta-obladnannia-ponad-13-tys-naimenuvan-vid-152-vyrobnykiv> (Accessed 4 April 2026).

7. Diia Business. (2026), “The government approved funding for state programs to support Ukrainian producers in 2026”, available at: <https://business.diia.gov.ua/news/finansuvannia-derzhavnykh-prohram-pidtrymky-ukrainskykh-vyrobnykiv-u-2026-rotsi> (Accessed 8 April 2026).

8. Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), Resolution “On approval of the Procedure for determining the degree of localization of production by enterprises of domestic machine building for the agro-industrial complex of domestic

machinery and equipment for the agro-industrial complex and establishing indicators of the degree of localization of production of tractors and other self-propelled power vehicles for agricultural purposes, special agricultural vehicles, self-propelled and trailed combines”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/369-2013-Text>, (Accessed 18 April 2026).

9. Zakharchuk, O. (2025), “Ukraine needs to develop its own production of mini-agricultural machinery – IAE”, available at: <https://agro-business.com.ua/agrobusiness/item/32671-ukraini-potribno-rozvyvaty-vlasne-vyrobnytstvo-minisilhosptekhniky-iae.html/> (Accessed 16 April 2026).

10. Martyn, A., Osypchuk, S. and Chumachenko, O. (2015), *Pryrodno-silskohospodarske rayonuvannya Ukrayiny*, [Natural and agricultural zoning of Ukraine], Komprint, Kyiv, Ukraine.

11. WikiLegalAid (2026), “Natural and agricultural zoning of lands”, available at: <https://legalaidd.wiki/index.php/> (Accessed 16 March 2026).

12. Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine (2024), Order “On the formation and approval of the list of domestic machinery and equipment for the agro-industrial complex, the cost of which is partially compensated by budget funds”, available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=c5b393f2-fe3d-40cd-9e00-2e281dea1393&title=NakazMinisterstvaEkonomikiUkrainiVid08-Kvitnia2024-Roku8677-proFormuvanniaTaZatverdzhenniaPerelikuVitchiznianoiTekhnikiTaObladnanniaDliaAgropromislovoKompleksu-VartistYakihChastkovoKompensutsiaZaRakhunokBiudzhethnikhKoshtiv> (Accessed 2 April 2026).

13. Ministry of Economy, Environment and Agriculture of Ukraine. (2025), “Made in Ukraine: Six more new parks in different regions included in the register of industrial parks”, available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/48d44eb3-4db4-94a0-c2f93074159?isSpecial=true>. (Accessed 7 April 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 28.04.26

Прорецензовано / Revised: 08.05.26

Дата публікації / Published: 26.05.26